

Отъ тамъ то ся распространило и утвърдило и въ Пруссіѣ, Нидерланды-ты, — Швеціѣ, Норвегіѣ, Даніѣ и Англіѣ; нѣ четири-тѣ послѣдніи страны го приѣли, и пакъ си удѣржѣли напѣрѣжнѣ-тѣ Іераршіѣ.

Начяло-то на Реформатско-то вѣроисповѣданіе ся положило отъ Цвингли, проповѣдникъ-тѣ въ Цюрихъ, и Калвина — Женевскій проповѣдникъ. Тѣ и двама-та были сѣврѣменници на Лютера, на кого-то отъ ученіе-то ся отличявали само по слѣдующы-ты точки: 1) хлѣбъ-тѣ и вино-то въ тайнство-то на причащеніе-то сѣ само символи на тѣло-то и крѣвь-тѣ Христовы; 2) воля-та Божія, безъ никакво отношеніе камъ свободнѣ-тѣ воля на челоуѣка, прѣдопрѣдѣля едны отъ хора-та за вѣчно блаженство, а другы — за вѣчнѣ мѣжѣ, и 3) черкова-та не бѣва да има никаквы украшенія.

Секта-та на Социнианы-ты ся основала въ XVI-ый кѣкъ отъ Социна Фауста и ученіе-то имъ ся заключава въ слѣдующы-ты точки: Единственный источникъ за спасително ученіе е Св. Писаніе, безъ да са допуца въ него нѣщо, противно на разума. И по тѣзи причинѣ не бывало да ся приима ученіе-то за Св. Троицѣ. У Бога имало едно само лице. Исусъ Христосъ е челоуѣкъ простъ, и само облѣченъ въ Божественнѣ силѣ, та да свѣрши съ неж спасеніе-то на челоуѣци-ты. Въ наградѣ за безусловно-то му послушаніе, Богъ го въздигнѣлъ до Божеско достоинство, и му ся дало власть да сѣди живы-ты и мѣрты-ты, та затова трябало да ся почита и той като Богъ. И Духъ Св. не е друго, освѣнъ една Божественна пакъ сила. Първороденъ грѣхъ не сѣществувало, ами у сякой челоуѣкъ имало наслѣдственнѣ наклонность камъ зло-то, нѣ и тя не бѣва да му ся приписва за винѣ. Сичко-то искупленіе на челоуѣци-ты ся заключава въ това, дѣто Христосъ имъ показѣлъ съ свое-то ученіе и животъ пѣтя, камъ едно по-высоко нравственно осѣвършенствованіе, и кои-то трѣгнѣтъ по него, ще получаютъ прощѣ отъ Бога за грѣхове-ты си и животъ вѣченъ; а кои-то — не, ще изнемогнѣтъ отъ мѣжы, и ще ся унищожѣтъ. Смерть-та на І. Христа не бѣла искупителна жѣртва, ами само печѣтъ на негово-то истинно ученіе, и средство, за да го докара до Божеско-то му достоинство. Тайнства-та бѣлы обряди прости, и ако трябало да ся пѣзѣтъ добрѣ, то е само защо-то сѣ стари и назидателни обичаи.

Секта-та на Квакеры-ты пѣкъ е основана въ XVII-ый вѣкъ (1649 г.) отъ нѣкой си обушаръ въ Англіѣ, Георгія Фокса.